

Zobozdravstveno varstvo
v Šiški

Zakaj toliko lukenj v zobeh?

EN ZOBOZDRAVNIK ZA 2.859 OBČANOV —
35,5 ZOBNIH TERAPEVTOV ZA ODRASLE
IN MLADINO

Vprašanja, kdaj bo vendarle tudi zobozdravstvu zasijala zelena luč, se vlečejo kot jara kača — zobje pa medtem gnijejo. Zobozdravniki pravijo, da je obolenost stodontna in da imamo Slovenci hudo zanemarjeno zobovje. A kdo je za to kriv? Ali res le lastniki piškavih zob — ali tudi kdo drug? Najbrž je resnica nekje v sredi.

● Nekam slabokrvno zato zvene številke, s katerimi sila radi opletamo in se bahamo: da smo leta 1967 imeli v Sloveniji 418 zobozdravnikov, 416 zobotehnikov in 467 asistentk, ob koncu lanskega leta pa 952 zobozdravnikov, 614 zobotehnikov in 824 asistentk. Toda: v ambulantah so leta 1967 našli 2.037.408 odraslih obiskovalcev, leta 1976 2.030.170; medtem ko so leta 1967 zaplombirali 1.018.732 zob, so jih slabo desetletje kasneje le 1.122.854.

● Ze na prvi pogled je očitno, da je s to računico nekaj narobe. Kako je mogoče, da tako podaljšana vrsta ljudi v belem ni poskrbela za več belih zob? Odgovor ni težak — začne in neha se pri denarju, žal pa tudi zatakne tam.

● A da ne bomo o zobozdravstvu govorili le na splošno (med drugim ga je pred nedavnim obravnavala republiška skupščina, temeljito pa so ga pretresli tudi udeleženci drugih slovenskih stomatoloških dni), poglejmo, kakšno je stanje v občini Šiška.

● Dr. Rado Draksler je povedal: »V ZD Šiška, ki skrbi za 80.000 občanov, dela 20 zobnih terapevtov za odrasle in 15,5 za šolsko mladino. Po republiškem programu, ki upošteva najvišji normativ, jih je premalo 7,5, po občinskem, ki je minimalen, pa 1,5. Če hočemo do leta 1980 vsaj v grobem zadovoljiti potrebe, moramo prihodnje leto dobiti vsaj sedem novih terapevtov.

● Po samoupravnem sporazumu naj bi en zobozdravnik pripadal 2.000 do 2.500 prebivalcem, v Šiški je ta številka zdaj 2.859, v ZD Ljubljana 2.773. Delovni pogoji vseh zobozdravstvenih delavcev so slabi. Osnovno zdravstveno varstvo nasploh je bilo doslej čokla v razvoju zdravstvene dejavnosti. Vendar naval pacientov ne bo s tem nič manjši, le delovni pogoji zdravstvenih delavcev se bodo izboljšali.

● V Šiški pride na enega zobozdravnika 900 do 1.000 novih pacientov na leto. Vsak potrebuje v povprečju najmanj 15 storitev, kar pomeni delo za dve leti. Na tak položaj vpliva rast novih sosesk, s katero razvoj zobozdravstvenega varstva ni potekal usklajeno.

● Povedati pa je treba, da je mladinsko zobozdravstvo s pomočjo občinske skupščine in krajevnih skupnosti naredilo precejšen korak naprej. V šolah so 4 ambulante, do konca šolskega leta je imelo popravljen zob 48,3 odstotka učencev in približno 20 odstotkov dijakov. To pa je še vedno premalo glede na stodontno obolenost.

● Najbrž bi bilo hudo narobe, če bi vedno znova toliko po zobozdravstvu. Vprašajmo zato, kje iskati rešitve. Če smo čez privatno prakso potegnili črto in ji odvzeli sleherni možnost za legalizacijo, bo rešitev treba iskati drugje: v občinski zdravstveni skupnosti. Tu se dogovarjata uporabnik in izvajalec, kakšno zobozdravstvo bi radi in koliko smo pripravljeni zanj dati. Nekateri se zavzemajo za ustanavljanje obratnih ambulant v delovnih organizacijah — a kakorkoli že: rešitve iz zobozdravstvene stiske smo na papirju že velikokrat našli.

● Zdjaj je čas, da pridejo v prakso.

M. Vončina

ŠPORT IN TELESNA KULTURA

Uspešen zaključek sezone krosov

ŠIŠKARJI PETI V AJDOVŠČINI

Letošnja jesenska sezona krosov je bila zaključena z nastopom občinske reprezentance na 13. krosu Atletske zveze Slovenije za pokale Dela, ki je bil letos v Ajdovščini, v nedeljo, 23. oktobra, udeležilo pa se ga je 45 občinskih ekip iz vse Slovenije.

Našo občino je zastopala 45-članska ekipa, ki je v vsekipni razvrstitvi zasedla peto mesto s 141 točkami. Med našimi ekipami so se v 13 kategorijah najbolje uvrstili starejši veterani, ki so v postavi Majcen, Svetina in Sršen zasedli prvo mesto.

V septembru in oktobru so se vrstili množični krosi v naših osnovnih in srednjih šo-

Uspešen start najmlajših udeležencev

lah, prek društev Partizan in TOZD. Skupaj je v vseh predtekmovanjih pred občinskim prvenstvom nastopilo 13.500 tekmovalcev. Celotno akcijo je vodila strokovna služba ZTKO, ki je tudi pomagala pri izvedbi vseh krosov s strokovnimi sodelavci, rekviziti in priznanji.

Finale občinskega prvenstva je bil tudi letos na športnih terenih osnovne šole Ivan Novak-Očka. Kros je v organizaciji ZTKO Ljubljana-Siška v sodelovanju s petdesetčlansko ekipo ŠSD Ivan Novak-Očka, ki je pod vodstvom tov. Ivanke Kogoj letos že tretjič uspešno sodelovala pri izvedbi te akcije.

Kros je bil izveden 13. 10. 1978, tekmovalce se je odvijalo v 25 kategorijah in je potekalo ves dan. Nastopilo je skupaj 1.456 tekmovalcev ŠSD I. in II. stopnje, OTKO, ekip KS in TOZD ter pripadnikov JLA.

E. K.

Seminar za delavce s področja športne rekreacije

35! sklepov

Komisija za kadre pri SITKS in ZTKO Ljubljana-Siška je 7. in 8. oktobra organizirala seminar za vse kadre s področja športne rekreacije v okviru ZTKO Ljubljana-Siška. Seminarja se je udeležilo 110 strokovnih delavcev s področja dela VVO, ŠSD, OTKO, TOZD in KS. Kot gostje so seminarju prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij v občini, SITKS Ljubljana-Siška, TKS in ZTKO Slovenije.

Osnovna tema je bila razprava o samoupravnih preobrazbi telesne kulture in nekaterih načelih organiziranosti. Posebno živahna

je bila razprava o akciji SITKS za ustanovitev interesne skupnosti za objekte družbenega standarda. V razgovoru s predstavniki družbenopolitičnih organizacij v občini pa so poudarili vzgojo kadrov in idejnost vzgoje.

Posamezni aktivji so sprejeli v celoti program dela za tekoče šolsko leto, enoten način dela pri vključevanju otrok v program športne značke I. in II. skupine, sistem izobraževanja kadrov in ustanavljanje delavskih športnih društev.

Seminar je posvetil posebno pozornost celotni organizaciji akcij učenja smučanja v letošnji sezoni. Prek ZTKO Ljubljana-Siška so formirali tudi iniciativni odbor za reorganizacijo Počitniške zveze v občini.

Udeleženci so v sklepnem delu seminarja sprejeli kar 35 sklepov, od katerih povzemamo le najvažnejše: udeleženci v celoti podpirajo akcijo za ustanovitev SIS za objekte družbenega standarda; leto 1979 bo leto telesne kulture v občini Ljubljana-Siška; v akcijah za povečanje množičnosti je potrebno povezati vse izvajalce v KS, ki naj izvajajo program na osnovi želja in potreb krajanov in delovnih ljudi; društva Partizan se morajo aktivno vključevati v izvajanje programov športne značke, aktivneje pa je potrebno delovati tudi v pogledu splošne vadbe in rekreacije krajanov.

Evgen Komel

Priprave na zimsko sezono 1978-79

Kje bomo smučali?

Osrednja tema drugega dne seminarja strokovnih kadrov ZTKO Ljubljana-Siška je bila organizacija in izvedba akcij učenja smučanja v letošnji zimski sezoni.

Akcije bodo potekale v obliki vikend izletov (sobota, nedelja) skozi vso sezono in v ozkiških tečajev ter stacioniranih tečajev v zimskih počitnicah. Organizirana bo tudi šola v naravi za vse učence petih razredov osnovnih šol ter 10-dnevni tečaji za predšolske otroke.

V novembru in decembru bodo štirje sejmi rabljene zimsko-sportne opreme in sicer v osnovni šoli Hinko Smrekar, Valentin Vodnik, Alojz Kebe in v Partizanu v Medvodah. Organizatorji sejmov bodo krajanom obvestili pravočasno s plakati in prek učencev v šolah, tako da bo lahko vsak, ki bo želel staro opremo prodati ali zamenjati, lahko to opravil na enem od naših sejmov.

V okviru izobraževanja kadrov bo izveden tečaj za vaditelje smučanja v organizaciji ZTKO Ljubljana-Siška in SCTV Ljubljana za 60 kandidatov naših smučarskih organizacij. Decembra pa bo v Gozdu Martuljku začel tečaj za vzgojiteljice VVO ter seminar smučanja za vse kadre na področju športne rekreacije s predelavo novosti v šoli smučanja. Organiziran bo tudi tridnevni seminar za vse udeležence akcije »Hoja in tek na smučeh« z namenom predelave osnovne šole tehnike teka na smučeh, prav tako v Gozdu Martuljku.

V zimskih počitnicah bodo sedemdnevni tečaji organizirani prek SD Dolomiti v Bohinju, SD Strahovica na Krvavcu, TVD Partizan Medvođe, Počitniške zveze v Ratečah pri Planici in Zveze tabornikov v Mojstrani.

Vozniške tečaje bo organiziralo SD Dolomiti — Beli vlak na Kobli, SD Valentin Vodnik — Kranjska gora, SD Strahovica in Partizan Medvođe — Čeren, Osojnik. SD Dolomiti bo tudi letos organiziralo akcijo Spoznavajmo slovenska smučišča, SD Valentin Vodnik pa stalne vikend tečaje skozi vso sezono v Kranjsko goro. V zimskih počitnicah bosta tudi dva tečaja v organizaciji ZPM Ljubljana-Siška v domu na Srednjem vrhu. ZTKO Ljubljana-Siška bo prek strokovne službe in v sodelovanju z OTKO izvedla vsa tekmovalna za potrebe šol, TOZD, KS, društev in klubov.

Terminska razporeditev akcij z navedbo kraja in cen posameznih paketov bo objavljena v naslednji številki Javne tribune. ZTKO Ljubljana-Siška pa bo izdelala poseben plakat, na katerem bodo vsi osnovni podatki za posamezne akcije.

Evgen Komel